

Miljøministeren

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål BI

Ministerens bedes redegøre for Miljøstyrelsens rolle i PFOS-sagen fra Korsør, hvor der er fundet store koncentrationer af flourstoffet PFOS, som har været brugt i forbindelse med den lokale brandskole – herunder oplyse hvorfor Miljøstyrelsens fokus tilsyneladende kun har været på at undersøge drikkevandet i området, men ikke potentielle jordforureninger på de arealer, hvor PFOS har været brugt som led i brandøvelser. Der henvises til artiklen ”Syv år gammel rapport vækker undren i PFOS-sag: - Det er katastrofalt”, TV2east.dk, den 22. april 2021.

Samrådsspørgsmål BJ

Ministerens bedes redegøre for regeringens holdning til, hvorvidt der fremadrettet skal laves skærpede og målrettede kontroller af drikkevand såvel som udledt spildevand fra renseanlæg, hvor det undersøges nærmere, hvorvidt PFOS-værdierne er under den tilladte grænse.

Svar

Tak for samrådsspørgsmålene, som jeg vil besvare samlet.

Indledningsvist vil jeg gerne sige, at der er tale om en sag, som jeg tager meget alvorligt. Det er en ulykkelig situation, der er opstået i Korsør, hvor forurening med PFOS fra en brandøvelsesplads

blandt andet har spredt sig til køer på en græseng i brandskolens nabolag.

Vi skal passe godt på miljøet, og vi ved, at PFOS er et meget svært nedbrydeligt stof. Derfor er det bekymrende, når det viser sig, at der har været udledt PFOS i et sådan omfang, som det er tilfældet her. Ikke mindst når der i denne sag er tale om, at også mennesker har været udsat for påvirkning.

Sagen har synliggjort, at der er behov for at få overblik over potentielle problemer med PFOS fra brandøvelsespladser og anden mulig PFAS-forurening andre steder i landet. PFAS-forbindelser dækker over mange forskellige perfluorerede stoffer, hvor PFOS er en af de mest skadelige varianter.

For at forhindre, at der kommer lignende situationer i fremtiden, arbejder Danmark sammen med en række andre lande på et EU-forslag til at forbyde alle ikke-samfundskritiske anvendelser af PFAS-forbindelser, der som PFOS er meget svært nedbrydelige i miljøet. Så der er et stort arbejde i gang for at få den her slags stoffer udfaset.

Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed for udledninger fra renseanlæg, og har derfor løbende været involveret i sagen om fund af PFOS i Korsør. Slagelse Kommune tog kontakt til Miljøstyrelsen i efteråret 2020 på baggrund af fund af høje koncentrationer af PFOS i det rensede spildevand fra det kommunale renseanlæg.

Miljøstyrelsen opfordrede derfor Slagelse Kommune til at foretage en kildeopsporing af PFOS-forureningen i spildevandet. I januar 2021 pegede kommunens undersøgelser på, at det var brandskolen, der var kilde til forureningen.

Anvendelse af brandskum, der indeholder PFOS, har været forbudt i Danmark siden 2011, og kun restlagre af PFOS-holdige skumslukningsmidler var tilladt at anvende mellem 2006 og 2011. I april konkluderede en miljøhistorisk redegørelse udarbejdet for Slagelse Kommune, at brugen af PFOS på brandskolen i Korsør ligger så langt tilbage som 2001.

Miljøstyrelsen har siden fundet af PFOS i spildevandet i efteråret været i dialog med Slagelse Kommune og har vejledt kommunen om gældende regler på styrelsens område og hjulpet med kontakt til øvrige relevante styrelser, herunder Fødevarestyrelsen, ligesom Styrelsen for Patientsikkerhed er involveret.

Hvis man kigger tilbage i tiden gennemførte Miljøstyrelsen i 2014 sammen med Region Syddanmark en screeningsundersøgelse af udvalgte PFAS-forbindelser, herunder PFOS i jord og grundvand på steder, hvor disse forbindelser kunne være brugt.

Undersøgelsen gav anledning til, at Naturstyrelsen sendte et brev til landets kommuner i både 2014 og 2015. Her gjorde styrelsen opmærksom på, at kommunerne burde vurdere, om der inden for en vandforsynings indvindingsopland eksisterede, eller tidligere havde eksisteret, brancher, som indebar en risiko for forurening med PFAS. Og at kommunerne ved fastsættelse af analyseprogrammet for almene vandforsyninger burde tage stilling til, om PFAS-forbindelser skulle være en del af analyseparametrene.

Myndighedskompetencen på jordforureningsområdet er delt mellem regioner og kommuner. Kommunerne er miljømyndighed for jordforureninger, hvor en forurener kan gøres ansvarlig. Hvis der ikke er en forurener, der kan stilles til ansvar, overgår forureningen til den offentlige indsats hos regionerne.

I forhold til spildevand er kommunerne tilladelsesmyndighed på udledninger fra rensningsanlæg og har ansvaret for at stille de relevante krav til udledning fra spildevandsselskabernes renseanlæg. Miljøstyrelsen fører derefter tilsyn med, at renseanlæggene overholder de krav, kommunerne har stillet.

Miljøstyrelsen har oplyst mig, at det af brevene fremgår, at problemstillingen omhandler jord- og grundvandsforurening. Miljøstyrelsen har oplyst om undersøgelserne af PFAS, lagt data og rapport frem

og orienteret de relevante myndigheder. I 2015 holdt Miljøstyrelsen desuden møde med Danske Regioner og KL, hvor problemstillingen blev drøftet.

I forbindelse med sagen i Korsør blev der i maj i år afholdt et møde mellem Miljøstyrelsen, KL og Danske Regioner om håndteringen af potentielle PFOS-forureninger ved brandøvelsespladser. Det er aftalt, at Miljøstyrelsen indkalder til et opfølgende møde i samme kreds efter sommerferien 2021.

Da jeg har ønsket et bedre overblik over udfordringerne med PFOS-forureninger fra brandøvelsespladser, har jeg bedt Miljøstyrelsen om at samle viden på området. Det skal gøres sammen med regionerne, der står for kortlægning af disse arealer, og kommunerne, der har brandøvelsespladser. Regionerne analyserer allerede for PFOS, når de undersøger lokaliteter, hvor der kan være anvendt PFAS-holdige produkter. Forsvaret bidrager også til det samlede overblik med viden om brandøvelsespladser på forsvarets arealer.

Jeg har desuden bedt Miljøstyrelsen opfordre kommunerne og regionerne til at iværksætte nødvendige tiltag for at sikre, at lignende situationer ikke opstår fra andre brandøvelsespladser, hvor de er miljømyndighed. Miljøstyrelsen har sendt et brev til regionerne og kommunerne og holdt møde med Danske Regioner og KL om at få overblik over antallet af brandøvelsespladser.

Til spørgsmålet om, hvorvidt der fremadrettet skal laves skærpede og målrettede kontroller af drikkevand, kan jeg oplyse, at vandforsyningerne siden 2015 har kontrolleret drikkevandet for PFOS og andre PFAS-forbindelser.

Miljøstyrelsen skrev i 2019 til landets kommuner, efter Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet, EFSA, offentliggjorde en foreløbig vurdering af blandt andet PFOS. På baggrund af EFSA's vurdering, henstillede Miljøstyrelsen kommunerne til at tage udgangspunkt i lavere vejledende drikkevandskvalitetskriterier for blandt andet PFOS, i deres tilsyn med drikkevandet. De vejledende drikkevandskvalitetskriterier er markant lavere end EU-kravene.

EFSA offentliggjorde i efteråret 2020 en endelig vurdering af skadeligheden af blandt andet PFOS. Vurderingen konkluderer, at stofferne er farligere end hidtil antaget.

På baggrund af den endelige vurdering fra EFSA har jeg fået Miljøstyrelsen til at skrive til landets kommuner og vandforsyninger om at følge et yderligere skærpet vejledende kvalitetskriterie for drikkevand, så de kan være opmærksomme på eventuelle udfordringer. Det vejledende kvalitetskriterie vil blive omsat til et nationalt kvalitetskrav, så hurtigt som det er muligt i forhold til analyse- og rensemetoder.

Spildevand bliver i dag undersøgt målrettet for PFOS, hvis der er krav om det i udledningstilladelserne. Hvis der er den mindste mistanke om, at der kan være PFOS i spildevandet, skal kommunerne stille relevante krav i udledningstilladelserne, herunder krav om måling af PFOS.

Miljøministeriet vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, at der måles de steder, hvor der er konkrete mistanker, og hvor der lokalt vurderes behov herfor, frem for at måle for alle de ca. 3000 stoffer, som potentielt kan være i spildevand.

Som supplement til kommunernes kendskab til lokale forhold har Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur, NOVANA, siden 2008 overvåget vandmiljøet for PFOS. I NOVANA måles for PFOS i fisk i vandløb, søer og kystvande på målestationer, som er repræsentative for vandområdet som helhed. Derfor siger tilstandsvurderingerne i vandområdeplanerne ikke nødvendigvis noget om påvirkningen fra de enkelte udledninger, som for eksempel Korsør Renseanlæg.

Jeg vil afslutte med igen at understrege, at jeg tager denne sag meget alvorligt. Miljøstyrelsen har opfordret kommunerne og regionerne til at iværksætte de nødvendige tiltag for at forebygge, at lignede situationer opstår andre steder.

Tak for ordet.